

Сумська обласна рада
Департамент освіти і науки
Сумської обласної державної адміністрації
**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
СУМСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ
ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ**

вул. Римського-Корсакова, 5, м. Суми, 40007, тел. /Факс: (0542) 33-40-67
E-mail: osvita.soippo@sm.gov.ua, Код ЄДРПОУ 02139771

21.09.2022 № 376/11-10

На № _____ від _____

**Керівникам місцевих органів
управління освітою, директорам
закладів інституційного догляду
та виховання дітей**

**Про рекомендаційний
бібліографічний список
національно-патріотичного
спрямування**

На виконання листа Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти» Міністерства освіти і науки України від 31.08.2022 № 22.1/10-1162 «Щодо наказу Міністерства освіти і науки України від 12.08.2014 № 931» надаємо, для використання в роботі вчителями, рекомендаційний бібліографічний список літератури (додається) з національно-патріотичного виховання учнів у закладах загальної середньої освіти.

Просимо інформацію довести до відома керівників і педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти.

Додаток до листа на 6 арк.

Проректор

І.В. УДОВИЧЕНКО

Підпис наявний в оригіналі

Рекомендаційний бібліографічний список

1. Про відзначення подвигу героїв бою під Крутами : постанова Верхов. Ради України від 16 травня 2013 р. № 261-VII // Відом. Верхов. Ради України. – 2014. – № 1. – Ст. 34. – Режим доступу: <https://bit.ly/3DD77Zz>.
2. Про відродження історико-культурних та господарських традицій Українського козацтва : указ Президента України від 4 січня 1995 р. № 14/95 // Уряд. кур'єр. – 1995. – 12 січня (№ 5). – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/14/95#Text>.
3. Про вшанування подвигу учасників Революції гідності та увічнення пам'яті Героїв Небесної Сотні : указ Президента України від 11 лютого 2015 р. № 69 // Офіц. вісн. України. – 2015. – № 13. – Ст. 340. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/69/2015>.
4. Про День Гідності та Свободи : указ Президента України від 13 листопада 2014 р. № 872 // Офіц. вісн. України. – 2014. – № 92. – Ст. 2641. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/872/2014>.
5. Про День захисника України : указ Президента України від 14 жовтня 2014 р. № 806 // Офіц. вісн. України. – 2014. – № 83. – Ст. 2353. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/806/2014>.
6. Про День Соборності України : указ Президента України від 13 листопада 2014 р. № 871 // Офіц. вісн. України. – 2014. – № 92. – Ст. 2640. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/871/2014>.
7. Про заходи щодо поліпшення національно-патріотичного виховання дітей та молоді : указ Президента України від 12 червня 2015 р. № 334 // Офіц. вісн. Президента України. – 2015. – № 14. – Ст. 971. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/334/2015>.
8. Про Стратегію національно-патріотичного виховання : указ Президента України від 18 травня 2019 р. № 286/2019 // Офіц. вісн. України. – 2019. – № 41. – Ст. 1435. – Режим доступу: <https://bit.ly/3DD8rMg>.
9. Безродня І.І. Формування патріотичних якостей в учня Нової української школи / Безродня І.І. // Таврійський вісник освіти. – 2021. – № 2. – С. 167–175.
10. Березівська Л.Д. Ідея національно-патріотичного виховання школярів у добу Української революції: за матеріалами журналу «Вільна українська школа» (1917–1920) / Березівська Л.Д. // Рідна школа – 2016. – № 1. – С. 57–62. Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/106919/>
11. Бех І.Д. Патріотизм: сучасні ознаки та орієнтири виховання / Бех І.Д. // Рідна школа – 2015. – № 1/2. – С. 3–6.
12. Бех І.Д. Проблема патріотизму в сучасному науковому осмисленні / Бех І.Д. // Директор школи, ліцею, гімназії. – 2015. – № 4/5. – С. 6–12.

13. Бондаренко О.Ю. Актуальні питання патріотичного виховання / Бондаренко О.Ю. // Історія та правознавство. Позакласна робота. – 2014. – № 3. – С. 5–9.
14. Бояринцев О. Історія та освіта як поле взаємодії школи і громадських організацій у справі патріотичного виховання молоді / Бояринцев О. // Вісн. Ін-ту розвитку дитини. Серія: Філософія, педагогіка, психологія : зб. наук. пр. / Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – Київ : 2014. – Вип. 31. – С. 57–63. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Vird_2014_31_13.pdf.
15. Виховання національно свідомого, патріотичного орієнтованого молодого покоління, створення умов для його розвитку як чинник забезпечення національних інтересів України : аналіт.-інформ. матеріали / Бабак О.В., Бех І.Д., Василевська Т.Е. та ін. ; Держ. ком. України у справах сім'ї та молоді, Держ. ін-т пробл. сім'ї та молоді. – Київ : 2003. – 191 с.
16. Виховуємо маленьких патріотів : навчально-методичний посібник / [уклад.: Ковтун Є.Ф., Міщенко Л.Б.]. – Ч. I. – Суми : Ніко, 2015. – 88 с.
17. Виховуємо маленьких патріотів : навчально-методичний посібник / [уклад. Ковтун: Є.Ф., Міщенко Л.Б.]. – Ч. II. – Суми : Ніко, 2015. – 80 с.
18. Ворфлік Л.В. Шкільна бібліотека – осередок національно-патріотичного виховання молоді / Ворфлік Л.В., Жеребкіна З.Г. // Шкільна бібліотека плюс. – 2017. – Жовт. (№ 19/20). – С. 4–7.
19. Ганноченко Н. Шкільна бібліотека – осередок громадянсько-патріотичного виховання дітей : [досвід роботи б-ки загальноосвіт. шк. I–III ст. № 7 Смілян. міс. ради Черкас. обл.] / Ганноченко Н. // Шкільна бібліотека плюс. – 2016. – Трав. (№ 9/10). – С. 14–22.
20. Гарнійчук В.М. Досвід провідних країн світу щодо виховання патріотизму підростаючого покоління / Гарнійчук В.М. // Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді : зб. наук. пр. / Ін-т проблем виховання НАПН України. – Київ, 2015. – Вип. 19, кн. 1. – С. 138–150. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tmpvd_2015_19\(1\)_15](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tmpvd_2015_19(1)_15).
21. Гарнійчук В.М. Сформованість патріотизму старших підлітків на етапі становлення української держави: компоненти, критерії та показники / Гарнійчук В.М. // Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді : зб. наук. пр./ НАПН України, Ін-т проблем виховання. – Кіровоград, 2014. – Вип. 18, кн. 1. – С. 123–132. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Tmpvd_2014_18\(1\)_16.pdf](http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Tmpvd_2014_18(1)_16.pdf)
22. Годецька Т.І. Проблеми національно-патріотичного виховання у засобах масової інформації / Годецька Т.І. // Директор школи, ліцею, гімназії. – 2015. – № 4/5. – С. 81–84.
23. Дубина М.І. Виховання патріотизму в учнів та студентської молоді / Дубина М.І., Руденко Ю.Д; Акад. наук вищ. освіти України. – Київ : Експрес- Поліграф, 2010. – 403 с.
24. З Україною в серці : дитяча поезія / Держ. наук.-пед. б-ка України ім. В. О. Сухомлинського [упоряд.: Хемчян І.І., Біла Л.О., Рубан А.І.]. – Київ : Фенікс, 2016. – 255 с.

25. Зайко Н. Майбутнє України будуюмо разом! / Зайко Н. // Бібл. форум: історія, теорія і практика. – 2017. – № 2. – С. 25–27.
26. Калабська В.С. Формування патріотизму в учнів початкових класів засобами українського фольклору (друга половина ХІХ – перша чверть ХХ століття) : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Калабська В.С.; Уман. держ. пед. ун-т ім. Павла Тичини. – Київ, 2013. – 20 с.
27. Караман Т. Формування патріотичних цінностей у студентської молоді бібліотечними формами роботи / Караман Т.// Бібл. форум: історія, теорія і практика. – 2016. – № 2. – С. 39–40.
28. Качур М.М. Патріотичне виховання молодших школярів засобами художнього краєзнавства : автореф. дис. ...канд. пед. наук : 13.00.07 / Качур М.М. ; Ін-т проблем виховання АПН України. – Київ, 2010. – 20 с.
29. Ковальська О. Про інноваційні соціальні технології національно-патріотичного виховання школярів / Ковальська О. // Директор школи, ліцею, гімназії. – 2015. – № 4/5. – С. 44–50.
30. Кохно Є. Бібліотечні проекти в патріотичному вихованні : [досвід роботи б-ки Харків. проф. ліцею машинобудування] / Кохно Є// Шк. бібл.-інформ. центр. – 2014. – № 2. – С. 35–39.
31. Кривцова Н.М. Патріотичне виховання в освітньому просторі шкільної бібліотеки / Кривцова Н.М. // Шкільний бібліотекар. – 2019. – № 5 (травень). – С. 2–6.
32. Курган О.В. Моніторингові дослідження національно-патріотичного виховання в загальноосвітніх навчальних закладах : інформаційно-аналітичний збірник / [уклад. Курган О.В.]. – Суми : НВВ СОІППО, 2017. – 64 с.
33. Мезенцева Н.В. Краєзнавство як складова національно-патріотичного виховання молоді / Мезенцева Н.В. // Шкіль. б-ка плюс. – 2018. – Квіт. (№ 7/8). – С. 10–12. – Ст. із зб.: Роль шкільної бібліотеки в національно-патріотичному вихованні учнівської молоді : зб. метод. матеріалів / [упоряд.: Ворфлік Л.В., Жеребкіна З.Г. ; за заг. ред. Покроєвої Л.Д., Вольянської С.Є.] ; Харків. акад. неперерв. освіти. – Харків, 2017. – 235 с. – Режим доступу: <https://bit.ly/3BUSWha>.
34. Ми – маленькі українці : методичні рекомендації / [уклад. : Ковтун Є. Ф., Міщенко Л. Б.]. – Суми : СОІППО, 2009. – 92 с.
35. Національно-патріотичне виховання дітей та молоді у сучасному освітньому просторі України на засадах етнопедагогіки : матеріали Всеукр. наук.-практ. Інтернет- конференції, 20 жовт. – 20 листоп. 2015 р. / Івано-Франків. обл. ін-т післядиплом. пед. освіти ; [упоряд.: Шелемей Л.Я. та ін.]. – Івано-Франківськ : [Місто НВ, 2016]. – 285 с. Режим доступу: http://www.ippo.if.ua/predmety/vrobota/media/files/Матеріали_Інтернет-конференції_ІФОІППО.pdf.
36. Пасацька С. Національно-патріотичне виховання ліцеїстів засобами позакласної роботи / Пасацька С. // Рідна шк. – 2015. – № 3. – С. 38–40.
37. Патріотичне виховання [Електронний ресурс] : [стор. вебпорталу] / Держ. наук.-пед. б-ка України ім. В. О. Сухомлинського // Державна науково-

- педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського : [вебпортал]. – Електрон. дані і прогр. – Київ, 2015. – Режим доступу: <https://dnpb.gov.ua/ua/на-допомогу-професійній-самоосвіті/14825-2/>.
38. Петронговський Р.Р. Теорія і практика формування патріотизму старшокласників : [монографія] / Петронговський Р.Р.; Житомир. держ. пед. ун-т ім. І. Франка. – Житомир : [Полісся], 2003. – 231 с. – Режим доступу: <http://eprints.zu.edu.ua/13163/1/книга.pdf>.
39. Планування національно-патріотичного виховання в закладі загальної середньої освіти: методичні рекомендації / упоряд. Блужан Т.В.; за ред. Удовиченко І.В. Суми: НВВ КЗ СОППО, 2021. 59 с.
40. Полякова О.П. Упровадження Концепції національно-патріотичного виховання дітей та молоді у виховний процес гімназії / Полякова О.П. // Вихов. робота в шк. – 2017. – № 1. – С. 2–8.
41. Просіна О.В. Специфіка патріотичного виховання учнів в умовах східного пограниччя України / Просіна О.В. // Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді : зб. наук. пр. / Ін-т проблем виховання НАПН України. – Київ, 2016. – Вип. 20, кн. 2. – С. 151 – 163. – Режим доступу: <https://bit.ly/3Bu2HSb>.
42. Роль книги героїко-патріотичного спрямування у вихованні майбутнього громадянина – патріота України / І.І. Хемчян // Шкільна бібліотека плюс. – 2018. – Берез. (№ 5/6). – С. 5–7.
43. Роль шкільної бібліотеки в національно-патріотичному вихованні учнівської молоді : зб. метод. матеріалів / [упоряд.: Ворфлік Л.В., Жеребкіна З.Г.; за заг. ред. Покроєвої Л.Д., Вольянської С.Є.] ; Харків. акад. неперерв. освіти. – Харків, 2017. – 235 с. – Режим доступу: http://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2017/10/The_role_of_the_school_library_in_national-patriotic_education_2017.pdf.
44. Савченко Л.Л. Теоретичні засади патріотичного виховання особистості/ Савченко Л.Л. // Наук. зап. кафедри педагогіки : зб. наук. пр. / Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна, Харків. гуманітар.-пед. акад. – Харків, 2014. – Вип. 37. – С. 281–291. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Nzkp_2014_37_36.pdf.
45. Сластина В.О. «Виховуємо громадянина – патріота України» : (підсумки місячника шк. б-к [у Криворіз. ЗОШ № 102]) / Сластина В.О. // Шкільний бібліотекар. – 2015. – № 12 (груд.). – С. 7–11.
46. Тесленко С. Сутність понятійного апарату національно-патріотичного виховання дітей / Тесленко С. // Наук. вісн. Миколаїв. національного ун-ту ім. В. О. Сухомлинського : зб. наук. пр. Пед. науки / Миколаїв. нац. ун-т ім. В. О. Сухомлинського. – Миколаїв : МНУ ім. В. О. Сухомлинського, 2016. – № 2 (53), трав. 2016. – С. 186–190. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmdup_2016_2_38.
47. Українські педагоги про національно-патріотичне виховання : зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. семінару / Нац. акад. пед. наук України, Від-ня загальної педагогіки та філософії освіти, ДНПБ України ім. В.О. Сухомлинського, Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка; [редкол.: Березівська Л.Д., Зозуля С.М.,

- Філімонова Т.В.] ; – Київ : [ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського], 2016. – 60 с. – Режим доступу: <http://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2016/08/ЗБІРНИК-ОСТАТОЧНИЙ.pdf>.
48. Філімонова Т.В. Національно-патріотичне виховання особистості як педагогічна проблема / Філімонова Т.В. // Педагогічні науки : зб. наук. пр. / Херсонський держав. ун-т. – Херсон : Гельветика, 2016. – Вип. 69, т. 3. – С. 138–142.
49. Філяєва Н.В. Метод проєктів як засіб виховання національно-патріотичної свідомості читачів бібліотеки / Філяєва Н.В. // Шкільний бібліотекар. – 2016. – № 2 (лют.). – С. 2–7.
50. Формування ціннісних орієнтацій : методичні рекомендації / [упор. Сукачова Н.М.]. – Суми : НВВ СОІПО, 2017. – 40 с.
51. Хемчян І.І. Всеукраїнський вебінар «Виховуємо громадянина – патріота України» / Хемчян І.І. // Шкільна бібліотека плюс. – 2016. – Січ. (№ 1/2). – С. 4.
52. Хемчян І.І. Всеукраїнський форум «Місія бібліотек навчальних закладів у національно-патріотичному вихованні дітей та молоді» / Хемчян І.І. // Шкільна бібліотека плюс. – 2017. – Січ. (№ 1/2). – С. 8–10. – Режим доступу: <http://dnpb.gov.ua/ua/naukovi-zakhody/konferentsiyi/misiya-bibliotek-navchalnykh-zakladiv-u-natsionalno-patriotychnomu-vykhovanni-ditey-ta-molodi/>
53. Хемчян І.І. Формування патріотизму як основа виховної роботи шкільної бібліотеки / Хемчян І.І. // Шкільна бібліотека плюс. – 2016. – Листоп. (№ 21/22). – С. 2–6.
54. Хемчян І.І. Шкільна бібліотека в системі громадянсько-патріотичного виховання учнівської молоді / Хемчян І.І. // Українські педагоги про національно-патріотичне виховання: зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. семінару / Національна академія педаг. наук України, ДНПБ України ім. В.О. Сухомлинського, Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка. – Київ : [ДНПБ України ім. В.О. Сухомлинського], 2016. – С. 42–44. – Режим доступу: <http://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2016/08/збірник-остаточний.pdf>.
55. Чернописька А.М. Національно-патріотичне виховання учнівської молоді – процес формування духовних цінностей у сучасному світі / Чернописька А.М. // Шкільна бібліотека плюс. – 2017. – Жовт. (№ 19/20). – С. 24–28.
56. Чорна І.В. Роль бібліотеки у розвитку національної свідомості учнів / Чорна І. В. // Шкільна бібліотека. – 2015. – № 8. – С. 17–19.
57. Чорна І.В. Формування національної свідомості учнів засобами бібліотечної роботи / Чорна І.В. // Шкільний бібліотекар. – 2016. – № 5 (трав.). – С. 10–13.
58. Шевченко О. Плекаємо патріотів / Шевченко О. // Бібл. форум: історія, теорія і практика. – 2016. – № 1. – С. 29–31.
59. Шовкошитний В.Ф. Національно-патріотичне виховання в контексті українського державотворення : зб. наук. ст. (2004 – трав. 2005 р.) / Шовкошитний В.Ф. – [Васильків : Колофон, 2005]. – 166 с.

60. Юрченко Л.І. Національно-патріотичне виховання учнів : збірник методичних матеріалів / [уклад.: Юрченко Л.І., Давидова Ю.І.]. – Суми : РВВ СОІШПО, 2015. – 100 с.
61. Яців Я.М. Національно-патріотичне виховання учнівської молоді у позаурочний час на західноукраїнських землях (1919–1939 рр.) : автореф. дис. ...канд.пед. наук: 13.00.01 / Яців Я.М.; Дрогобиц. держ. пед. ун-т ім. Івана Франка. – Івано-Франківськ, 2005. – 20 с.